

یادداشت علمی

اولین گزارش زنبور *Coccophagus pseudococci* (Hym.: Aphelinidae) پارازیتوئید شپشک‌های آرد آلود (Hom.: Pseudococcidae) از ایران

مجید فلاح زاده^۱، شهرام حسامی^۲ و معصومه مقدم^۳

در بررسی‌هایی که طی سالهای ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ روی دشمنان طبیعی شپشک‌های آرد آلود *Nipaecoccus viridis* (Newstead) روی مرکبات و *Maconellicoccus hirsutus* (Green) روی توت در منطقه جهرم انجام شد، تعداد زیادی پارازیتوئید جمع‌آوری و شناسایی گردید. در این مطالعه گونه *Coccophagus pseudococci* Compere از خانواده Aphelinidae با ویژگی‌های مرفولوژیک زیر برای اولین بار از ایران معرفی می‌گردد:

طول بدن ۰/۷۳-۰/۷۶ میلی‌متر، رنگ عمومی بدن تیره، رنگ سینه زرد، سینه جلویی سینه میانی، آگزایلا و سینه عقبی تیره رنگ، پیشانی زرد لیمویی، فرق سر و شاخک زرد مایل به قرمز، پاها زرد مات، شاخک ۸ بندی، بند اول کوتاه، بند دوم کمی بلندتر از بندهای اول و سوم، گرز سه بندی (ماده‌ها)، طول سینه بیشتر از عرض آن، آگزایلا بزرگ، پاها بلند و باریک، پنجه ۵ بندی، طول سینه و شکم تقریباً مساوی.

این گونه تنها از هندوستان و چین (از روی *Pseudococcus comstocki* Kuw.) گزارش شده است. پارازیتوئید مذکور در بهار، تابستان و اوایل پاییز در منطقه جهرم فعالیت دارد. شناسایی گونه توسط پولاسک^۴، متخصص خانواده Aphelinidae تأیید گردید.

۱- گروه گیاهپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد جهرم، صندوق پستی ۳۵۵-۷۴۱۳۵.

۲- شیراز، خیابان نارنجستان، کوچه ۶، پلاک ۲.

۳- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، صندوق پستی ۱۲۵۴-۱۹۳۹۵.

۴- گروه حشره‌شناسی، موزه تاریخ طبیعی لندن، انگلستان.

این یادداشت علمی در تاریخ ۱۳۸۰/۹/۲۰ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۱۳۸۱/۲/۵ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

The First Record of *Coccophagus pseudococci* (Hym.: Aphelinidae) Parasitoid of Mealybugs (Hom.: Pseudococcidae) in Iran

M. Fallahzadeh¹, Sh. Hesami² & M. Moghaddam³

In the course of natural enemies study of *Nipaecoccus viridis* (Newstead) on citrus and *Maconellicoccus hirsutus* (Green) on mulberry in Jahrom, Fars province, throughout 2001-2002, a number of parasitoids were collected and further identified. *Coccophagus pseudococci* compere was reported for the first time in Iran. Some morphological characteristics are as follows:

Length 0/73 – 0/76 mm, body dark, thorax yellow; pronotum, anterior margin of mesonotum, axillae and postnotum dark. Frons lemon – yellow; vertex and antennae ocher – yellow. Legs pale yellow. Antennae 8-segmented, scape very short, second antennal segment slightly longer than first and third, club 3-segmented (females). Thorax longer than wide, axillae large. Legs very long, slender; tarsi 5-segmented. Abdomen usually not longer than thorax.

Until now it has been recorded only from India and China (on *Pseudococcus comstocki* Kuw.). This parasitoid is active during spring, summer and early autumn in Jahrom. Identification was confirmed by Dr. A. Polaszek⁴, Aphelinidae specialist in British Museum of Natural History.

1- Plant Protection Department of Azad University ☞ Jahrom.

2- No. 2, Alley, 6, Narenjstan Ave., Shiraz.

3- Plant Pests and Diseases Research Institute P.O. Box 1454, Tehran 19395, IRAN.

4- Dep. of Entomology, the Natural History Museum, London, U. K.